

ОСОБИ, УПОВНОВАЖЕНІ ЗДІЙСНЮВАТИ ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ БЕЗ УХВАЛИ СЛІДЧОГО СУДДІ

МАНИК Олексій Володимирович - здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

<https://orcid.org/0000-0002-4384-1219>

УДК 343.13

DOI 10.32782/NP.2023.4.30

У статті підкреслено, що в межах суспільних відносин, які виникають, знаходять свій розвиток та видозмінюються з приводу затримання особи без ухвали слідчого судді можна назвати значну кількість суб'єктів. Зазначено, що такі суб'єкти в межах досліджуваної сфери суспільних відносин в залежності від їх статусу наділяються процесуальними правами й обов'язками, а також повноваженнями, що характеризує їх як реальних учасників таких правовідносин. Відзначено, що суб'єктами затримання особи без ухвали слідчого судді є сукупність осіб, які відповідно до приписів чинного національного законодавства в межах суспільних відносин щодо здійснення затримання особи без ухвали слідчого судді наділяються процесуальними правами й обов'язками або повноваженнями. Обґрунтовано, що з огляду на значну кількість суб'єктів затримання особи без ухвали слідчого судді варто здійснювати їх характеристику з урахуванням їх належності до відповідної групи. З'ясовано, що законодавець не визначає якогось єдиного переліку уповноважених службових осіб як суб'єктів затримання особи без ухвали слідчого судді. Замість цього в ч. 3 ст. 207 КПК України законодавець визначає сутність уповноваженої особи як такої, що якій законом надано право здійснювати затримання. Встановлено, що уповноваженими на затримання особи є службові особи органів і підрозділів Національної поліції, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Державного бюро розслідування, Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України, державної прикордонної служби України, Державної кримінально-виконавчої служби України, митних органів.

Ключові слова: затримання особи, уповноважена службова особа, затримання особи без ухвали слідчого судді, кримінальне провадження, кримінальний процес, повноваження.

Постановка проблеми

В якості провідних суб'єктів досліджуваної сфери суспільних відносин слід розглядати осіб уповноважених чинним національним законодавством здійснювати таке затримання. У цьому контексті слід відміти певні приписи процесуального законодавства. Зокрема, мова йде про ч. 2 ст. 207 КПК України, відповідно до якої кожен має право затримати без ухвали слідчого судді, суду будь-яку особу, крім осіб, зазначених у статтях 482 (особливості порядку притягнення до кримінальної відповідальності, затримання і обрання запобіжного заходу стосовно судді) і 482-2 (особливості порядку притягнення до кримінальної відповідальності, затримання, обрання запобіжного заходу, проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій стосовно народного депутата України) КПК України: при вчиненні або замаху на вчинення кримінального правопорушення; безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення чи під час безперервного переслідування особи, яка підозрюється у його вчиненні [1].

Тобто будь-яка особа у передбачених процесуальним законодавством випадках наділяється правом затримувати особу без ухвали слідчого судді. Разом із тим в такому

випадку мова йде скоріш не про затримання в його класичному розумінні, а про доставлення особи до уповноваженого органу або її інформування про факт такого затримання. На таке положення справ вказують приписи ч. 3 ст. 207 КПК України, відповідно до яких кожен, хто не є уповноваженою службовою особою і затримав відповідну особу зобов'язаний негайно доставити її до уповноваженої службової особи або негайно повідомити уповноважену службову особу про затримання та місцезнаходження особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення [1]. З огляду на що в якості одного з основних суб'єктів даної сфери суспільних відносин все ж таки слід розглядати уповноважену службову особу. Тому актуальним і нагальним є питання про визначення переліку осіб, які уповноважені здійснювати затримання особи без ухвали слідчого судді.

Аналіз останніх досліджень

Підстави та процесуальний порядок затримання особи в кримінальному провадженні в своїх напрацюваннях висвітлюють О.А. Банчук, І.В. Гловюк, І.Г. Голуб, Є.В. Дояр, В.А. Завтур, О.В. Капліна, Д.В. Лазарева, Л.М. Лобойко, Ю.В. Лук'яненко, А.М. Мельник, О.М. Миколенко, О.В. Михайлюк, В.В. Назаров, О.В. Плахотнік, В.В. Рогальська, О.І. Тищенко, Л.Д. Удалова, В.І. Фаринник, Т.Г. Фоміна, О.Г. Шило, О.В. Шульга, О.О. Юхно, Ю.П. Янович і т. д. Однак багато аспектів окресленої проблематики досі залишаються дискусійними чи не вирішеними. Зокрема, досі відсутня одностайність у визначенні переліку осіб, які уповноважені здійснювати затримання особи без ухвали слідчого судді.

Метою статті є визначення суб'єктів, які уповноважені здійснювати затримання особи без ухвали слідчого судді.

Виклад основного матеріалу

Законодавець не визначає якогось єдиного переліку уповноважених службових осіб як суб'єктів затримання особи без ухвали слідчого судді. Замість цього в ч. 3 ст. 207 КПК України законодавець визначає сутність уповноваженої особи як такої,

що якій законом надано право здійснювати затримання [1]. На нашу думку, таке формулювання є вкрай невірним, оскільки право, в його суб'єктивному значенні є мірою юридично можливої поведінки, що задовольняє інтереси певної особи. При цьому, відмічає авторський колектив підручника «Теорія держави і права», суб'єктивний характер права виявляється в тому, що воно: залежить від волі суб'єкта; реалізується залежно від його бажання та належить йому. Формою виразу суб'єктивного права є право, що визначає міру свободи певного суб'єкта шляхом конкретизації його можливої поведінки [2, с. 345]. Говорячи ж про затримання особи без ухвали слідчого судді, в суб'єкта здійснення затримання виникає не право й навіть не обов'язок, а повноваження як органічне поєднання його прав та обов'язків.

Зокрема, в літературі відмічають той факт, що права суб'єкта владних повноважень не виступають виключно як міра можливої поведінки, а доволі часто саме як міра необхідної поведінки. До того ж, наголошує В. Коваль, за їх не реалізацію може наставати конкретний вид і міра юридичної відповідальності. У зв'язку з цим такі права доволі часто юридично являють собою категорію «правообов'язки». Крім того, підкреслює науковець, якщо проаналізувати юридичну конструкцію їх співвідношення з основними обов'язками, то можна дійти висновку, що права передбачаються насамперед для належної реалізації відповідних обов'язків [3, с. 94]. Також підкреслюється той факт, що повноваження – це ознака, насамперед, державних органів та їх посадових осіб [4, с. 50].

З огляду на що в ч. 3 ст. 207 КПК України при визначенні сутності уповноваженої особи мову слід вести не про її право, а повноваження здійснювати затримання. А тому вважаємо за необхідне внести зміни до ч. 3 ст. 207 КПК України, виклавши її в наступній редакції: «3. Кожен, хто не є уповноваженою службовою особою (особою, якій законом надано повноваження здійснювати затримання) і затримав відповідну особу в порядку, передбаченому частиною другою цієї статті, зобов'язаний негайно доставити її до уповноваженої службової особи або негайно повідомити уповноважену службову

особу про затримання та місцезнаходження особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення».

Говорячи ж про перелік (точніше про його відсутність) уповноважених службових осіб на здійснення затримання особи без ухвали слідчого судді, відмітимо, що ч. 3 ст. 207 КПК України по суті в цьому аспекті за способом свого викладення є бланкетною, внаслідок чого для з'ясування положень даної норми необхідно звертатися до інших нормативно-правових актів [5, с. 62]. При цьому сам законодавець не вказує на конкретні нормативно-правові акти, а лише на рівень нормативно-правового регулювання даної сфери суспільних відносин – закони України.

Таке положення справ, по-перше, унеможливує визначення уповноважених службових осіб на здійснення затримання особи без ухвали слідчого судді в приписах підзаконних нормативно-правових актів (актів Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади). По-друге, встановлення окремих з таких уповноважених службових осіб, викликає необхідність опрацювання усього масиву законів України, приписи яких наділяють їх повноваженнями щодо здійснення затримання особи без ухвали слідчого судді. І, як свідчить проведений аналіз, до їх складу слід віднести наступних.

Так, в якості одних з основних таких суб'єктів слід розглядати уповноважені службові особи органів Національної поліції. Згідно з ч. 1 ст. 1 Закону України «Про Національну поліцію» від 02 липня 2015 року, Національна поліція України (поліція) – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. При цьому відповідно до ч. 1 ст. 37 вищенаведеного нормативно-правового акта поліція уповноважена затримувати особу на підставах, у порядку та на строки, визначені КПК України [6].

Крім цього, мову слід вести про уповноважених службових осіб Національної гвардії України. Відповідно до ч. 1 ст. 1 Закону

України «Про Національну гвардію України» від 13 березня 2014 року Національна гвардія України є військовим формуванням з правоохоронними функціями, що входить до системи Міністерства внутрішніх справ України і призначено для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від кримінальних та інших протиправних посягань, охорони громадської безпеки і порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами – із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій. При цьому в п. 1 ч. 1 ст. 12 зазначеного акта законодавства вказано, що Національна гвардія України вживає заходів щодо затримання осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення [7].

В якості ще одного суб'єкта затримання особи без ухвали слідчого судді слід розглядати уповноважених службових осіб Служби безпеки України. Відповідно до ч. 1 ст. 1, ч. 1 ст. 2 Закону України «Про Службу безпеки України» від 25 березня 1992 року Служба безпеки України – це державний орган спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України. При цьому на Службу безпеки України покладається у межах визначеної законодавством компетенції захист державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, науково-технічного і оборонного потенціалу України, законних інтересів держави та прав громадян від розвідувально-підривної діяльності іноземних спеціальних служб, посягань з боку окремих організацій, груп та осіб, а також забезпечення охорони державної таємниці [8]. Слід відмітити, що законодавець у вищенаведеному нормативно-правовому акті, який є основним в контексті визначення правового статусу Служби безпеки України, серед повноважень її співробітників не закріплює безпосереднього повноваження щодо здійснення затримання особи.

Єдина згадка в цьому контексті міститься в п. 6 ч. 1 ст. 25 Закону України «Про Службу безпеки України», відповідно до приписів якої службі безпеки України, її органам і співробітникам для виконання покладених на них обов'язків надається право, зокрема використовувати з наступним відшкодуванням витрат та збитків транспортні засоби, які належать підприємствам, установам і організаціям, військовим частинам і громадянам (крім транспортних засобів дипломатичних, консульських та інших представництв іноземних держав і організацій, транспортних засобів спеціального призначення), для проїзду до місця події, припинення кримінальних правопорушень, переслідування та затримання осіб, які підозрюються в їх вчиненні, доставки до лікувальних установ осіб, що потребують термінової медичної допомоги [8].

Із приводу чого хотілось би відмітити, що, по-перше, законодавець у наведеному випадку використовує категорію «право», а не «повноваження», що як відмічалось вище є неправильною позицією. По-друге, – не визначає безпосереднього повноваження щодо здійснення затримання особи, а лише вказує на допоміжні засоби та заходи, шляхом використання яких таке затримання може здійснено. З огляду на що вважаємо за необхідне внести зміни до ст. 25 Закону України «Про Службу безпеки України». Зокрема ч. 1 ст. 25 викласти в наступній редакції: «Службі безпеки України, її органам і співробітникам для виконання покладених на них обов'язків надається повноваження». Окрім цього ч. 1 ст. 25 доповнити п. 6-1 наступного змісту: «затримувати особу на підставах, у порядку та на строки, визначені законодавством України».

Аналогічні недоліки правового статусу мають і ряд інших суб'єктів затримання особи без ухвали слідчого судді. Зокрема, мову слід вести про уповноважених службових осіб Державного бюро розслідувань. Згідно з ч. 1 ст. 1 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 15 листопада 2015 року Державне бюро розслідувань є державним правоохоронним органом, на який покладаються завдання щодо запобігання, виявлення, припинення, розкриття

та розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до його компетенції. При цьому в п. 4, 5 ч. 1 ст. 7 вищенаведеного нормативно-правового акта вказується, що Державне бюро розслідувань та його уповноважені посадові особи з метою виконання покладених на них завдань: проводять фотографування, аудіо- і відеозйомку, дактилоскопію осіб, затриманих за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, взятих під варту; використовують у невідкладних випадках, з подальшим відшкодуванням завданих збитків, транспортні засоби, що належать фізичним та юридичним особам (крім транспортних засобів дипломатичних, консульських та інших представництв іноземних держав і організацій, транспортних засобів спеціального призначення), для проїзду до місця події, припинення кримінального правопорушення, переслідування та затримання осіб, які підозрюються у його вчиненні, доставлення до закладів охорони здоров'я осіб, які потребують екстреної медичної допомоги [9].

Тобто знову ж таки законодавець визначає засоби та заходи, які можуть бути здійсненні уповноваженими службовими особами Державного бюро розслідувань при затриманні особи без ухвали слідчого судді, а не безпосередньо їх повноваження щодо здійснення такого затримання. З огляду на що вважаємо за необхідне ч. 1 ст. 7 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» доповнити п. 3-1 наступного змісту: «здійснюють затримання особи на підставах, у порядку та на строки, визначені законодавством України».

Через призму наведених вище законодавчих недоліків слід розглядати й правовий статус уповноважених службових осіб Національного антикорупційного бюро України як суб'єктів затримання особи без ухвали слідчого судді. Так, відповідно до ч. 1 ст. 1 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 року Національне антикорупційне бюро України є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних та інших криміналь-

них правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових. При цьому відповідно до п. 10 ч. 1 ст. 7 вищенаведеного нормативно-правового акта Національному бюро та його працівникам для виконання покладених на них обов'язків надається право використовувати з наступним відшкодуванням завданих збитків транспортні засоби, які належать фізичним та юридичним особам (крім транспортних засобів дипломатичних, консульських та інших представництв іноземних держав і організацій, транспортних засобів спеціального призначення), для проїзду до місця події, припинення кримінального правопорушення, переслідування та затримання осіб, які підозрюються у їх вчиненні, доставлення до закладів охорони здоров'я осіб, що потребують екстреної медичної допомоги [10].

У цьому контексті відмітимо, що використання транспортних засобів працівниками Національного антикорупційного бюро України, в тому числі задля здійснення затримання особи, в наведеній вище нормі сформульовано як їх право, що як відмічалося раніше, з огляду на правовий статус суб'єкта владних повноважень є неправильним підходом. У цілому ст. 17 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» присвячена правам Національного бюро України, а своєю чергою ст. 16 даного нормативно-правового акта – обов'язкам. Так, наприклад, відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 17 Національному бюро та його працівникам для виконання покладених на них обов'язків надається право заводити оперативно-розшукові справи на підставі постанови, що затверджується начальником відповідного підрозділу Національного бюро, та здійснювати на підставах і в порядку, установлених законом, гласні та негласні оперативно-розшукові заходи [10]. Тобто за логікою законодавця, відповідний працівник або ж в цілому Національне бюро маючи всі законодавчі підстави може не заводити оперативно-розшукову справу, оскільки вказівка на «право» визначає межі дозволеної, а не необхідної поведінки.

З огляду на вищенаведене вважаємо за необхідне внести зміни до Закону України

«Про Національне антикорупційне бюро України», зокрема, об'єднати ст. ст. 16, 17 даного нормативно-правового акта й вказати, що в ній мова йде про повноваження Національного бюро та його працівників. При цьому в якості окремого пункту таких повноважень визначити повноваження щодо: «здійснення затримання особи на підставах, у порядку та на строки, визначені законодавством України».

В якості ще одного суб'єкта затримання особи без ухвали слідчого судді слід назвати уповноважених службових осіб Бюро економічної безпеки України. Так, відповідно до ч. 1 ст. 1 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» від 28 січня 2021 року Бюро економічної безпеки України – це центральний орган виконавчої влади, на який покладаються завдання щодо протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави. При цьому законодавець визначає правовий статус детектива Бюро економічної безпеки України, вказуючи, що ним є службова особа Бюро економічної безпеки України, уповноважена в межах компетенції, визначеної Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» та Кримінальним процесуальним кодексом України, здійснювати оперативно-розшукову діяльність і досудове розслідування кримінальних правопорушень, віднесених законом до підслідності Бюро економічної безпеки України [11].

Як свідчить аналіз положень вищенаведеного нормативно-правового акта, в тому числі ст. 8, що визначає повноваження Бюро економічної безпеки України, в них повністю відсутні приписи, що стосуються повноважень щодо здійснення затримання особи. З огляду на що пропонуємо ч. 1 ст. 8 Закону України «Про Бюро економічної безпеки України» доповнити п. 1-1 наступного змісту: «1-1) здійснює затримання особи на підставах, у порядку та на строки, визначені законодавством України».

Наступним суб'єктом затримання особи без ухвали слідчого судді є уповноважені службові особи Державної прикордонної служби України, на яку відповідно до ст. 1 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» від 03 квітня 2003 року

покладаються завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні. При цьому Розділ IV «Повноваження Державної прикордонної служби України» вищенаведеного нормативно-правового акта окремо визначає обов'язки (ст. 19) та права (ст. 20) Державної прикордонної служби України [12], що з огляду на вище наведені позиції є неправильним підходом щодо законодавчої регламентації правового статусу суб'єкта владних повноважень.

При цьому, як свідчить проведений аналіз наведених вище законодавчих приписів, у них безпосередньо повноваження щодо здійснення затримання особи не визначені, а мова в них про це йде фрагментарно. Так, наприклад, відповідно до п. 28 ч. 1 ст. 19 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» на Державну прикордонну службу України відповідно до визначених законом завдань покладаються забезпечення затриманим особам з моменту їх затримання права захищати себе особисто або користуватися правничою допомогою захисника. А у п. 3 ч. 1 ст. 20 даного нормативно-правового акта вказано, що органам, підрозділам, військовослужбовцям, а також працівникам Державної прикордонної служби України, які відповідно до їх службових обов'язків можуть залучатися до оперативно-службової діяльності, для виконання покладених на Державну прикордонну службу України завдань надається право перевіряти в осіб, які прямують через державний кордон України, документи на право в'їзду в Україну або виїзду з України, робити в них відповідні відмітки і у випадках, передбачених законодавством, тимчасово їх затримувати або вилучати [12].

З огляду на наведені позиції вважаємо за необхідне внести зміни до Закону України «Про Державну прикордонну службу України» шляхом об'єднання ст. ст. 19, 20 даного нормативно-правового акта в єдину норму, яка має визначати повноваження Державної прикордонної служби України. При цьому окремим пунктом визначити повноваження Державної прикордонної служби

України щодо здійснення затримання особи на підставах, у порядку та на строки, визначені законодавством України.

Окремо слід згадати такого суб'єкта затримання особи без ухвали слідчого судді як уповноважені службові особи Державної кримінально-виконавчу службу України. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» від 23 червня 2005 року на Державну кримінально-виконавчу службу України покладається завдання щодо здійснення державної політики у сфері виконання кримінальних покарань [13]. Відмітимо, що так само як і у наведених вище випадках законодавець окремо не визначає повноваження посадових і службових осіб Державної кримінально-виконавчої служби, а окремо вказує на їх права та обов'язки.

Повноваження службових осіб Державної кримінально-виконавчої служби, як в частині їх прав, так і в частині їх обов'язків законодавець не визначає, однак фрагментарно вказує на них. Так, наприклад, відповідно до п. 4 ч. 2 ст. 18 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» посадові та службові особи органів і установ виконання покарань, слідчих ізоляторів мають право у разі здійснення заходів щодо розшуку та затримання засуджених і осіб, узятих під варту, які вчинили втечу, або засуджених, які ухиляються від відбування покарання, у місцях, де імовірна їх поява: а) входити безперешкодно в будь-який час доби на територію і в приміщення підприємств, установ і організацій, а за згодою власників – також у жилі та підсобні приміщення громадян і перебувати в них; б) зупиняти та проводити огляд транспортних засобів; в) перевіряти у громадян документи, що посвідчують їх особу; г) затримувати і доставляти до правоохоронних органів осіб, які розшукуються; г) проводити особистий огляд затриманих осіб та речей, що знаходяться при них [13].

З огляду на наведені позиції вважаємо за необхідне внести зміни до ст. 18 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», зокрема об'єднати ч. ч. 1, 2 ст. 18 даного нормативно-правового акта, вказавши не на права та обов'язки по-

садових і службових осіб органів та установ виконання покарань, слідчих ізоляторів, а на їх повноваження. При цьому дану норму доповнити окремим пунктом, що визначає повноваження таких службових осіб щодо здійснення затримання особи на підставах, у порядку та на строки, визначені законодавством України.

Ще одним суб'єктом затримання особи без ухвали слідчого судді є уповноважені митних органів. Відповідно до ст. ст. 543, 544 Митного кодексу України від 13 березня 2012 року на митні органи покладається здійснення митної справи. При цьому призначенням митних органів є створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення безпеки суспільства, захист митних інтересів України [14]. Як і в наведених вище випадках повноваження службових осіб митних органів щодо здійснення затримання особи законодавець визначає через призму інших повноважень. Так, наприклад, відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 582 Митного кодексу України посадові особи митних органів є створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення безпеки суспільства, захист митних інтересів України припинення порушень митних правил, затримання осіб, які їх вчинили, подолання опору законним розпорядженням або вимогам посадових осіб митних органів [14].

У контексті наведеного слід відмітити, що в приписах Митного кодексу України відсутня єдина норма, що визначала б повноваження службових і посадових осіб митних органів. Мова йде лише про повноваження, які реалізують такі суб'єкти в межах окремого напрямку їх діяльності: повноваження митних органів щодо встановлення вимог до облаштування та організації роботи вільних митних зон (ст. 432); повноваження посадових осіб митних органів щодо розгляду справ про порушення митних правил (ст. 523) [14]. З огляду на що вважаємо за необхідне доповнити Митний кодекс України окремою нормою, яка визначала б перелік повноважень посадових і службових осіб митних органів, в тому числі щодо здійснення затримання особи.

Висновки

Отже, як слідує з аналізу вищенаведеного матеріалу в межах суспільних відносин, які виникають, знаходять свій розвиток та видозмінюються з приводу затримання особи без ухвали слідчого судді можна назвати значну кількість суб'єктів. Такі суб'єкти в межах досліджуваної сфери суспільних відносин в залежності від їх статусу наділяються процесуальними правами й обов'язками, а також повноваженнями, що характеризує їх як реальних учасників таких правовідносин. Установлено, що уповноваженими на затримання особи є службові особи органів і підрозділів Національної поліції, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Державного бюро розслідування, Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України, державної прикордонної служби України, Державної кримінально-виконавчої служби України, митних органів.

Література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–10, № 11–12, № 13. Ст. 88.
2. Теорія держави і права: підручник для студ. юрид. вищ. навч. закладів; за ред. О.В. Петришина. Харків: Право, 2014. 368 с.
3. Коваль В. Елементи адміністративно-правового статусу військовослужбовців. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 11 (273). С. 92–95.
4. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002. 668 с.
5. Кашкаров О.О. Кримінально-правова характеристика злочинів у сфері випуску та обігу цінних паперів: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2006. 219 с.
6. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580- VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
7. Про Національну гвардію України: закон України від 13.03.2014 № 876-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 17. Ст. 594.

8. Про Службу безпеки України: закон України від 25.03.1992 № 2229-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 382.

9. Про Державне бюро розслідувань: закон України від 15.11.2015 № 794-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 6. Ст. 55.

10. Про Національне антикорупційне бюро України: закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 47. Ст. 2051.

11. Про Бюро економічної безпеки України: закон України від 28.01.2021 № 1150-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 23. Ст. 197.

12. Про Державну прикордонну службу України: закон України від 03.04.2003 № 661-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 27. Ст. 208.

13. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: закон України від 23.06.2005 № 2713-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 30. Ст. 409.

14. Митний кодекс України: закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 44–45, № 46–47, № 48. Ст. 552.

Manyk O.V.

PERSONS AUTHORIZED TO DETAIN A PERSON WITHOUT A DECISION OF AN INVESTIGATING JUDGE

In this article, it has been emphasized that a significant number of subjects can be named within the framework of social relations that arise, develop and change in connection with the detention of a person without a decision of the investigating judge. It has been noted that

such subjects within the studied sphere of social relations, depending on their status, are endowed with procedural rights and obligations, as well as powers, which characterizes them as real participants in such legal relations. It has been noted that the subjects of detention of a person without a decision of an investigating judge are a set of persons who, in accordance with the prescriptions of the current national legislation within the limits of social relations regarding the detention of a person without a decision of an investigating judge, are granted procedural rights and duties or powers. It has been substantiated that in view of the significant number of subjects of detention without a decision of the investigating judge, it is necessary to characterize them taking into account their belonging to the relevant group. It has been found that the legislator does not define any single list of authorized officials as subjects of detaining a person without a decision of an investigating judge. Instead, in Part 3 of Art. 207 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, the legislator defines the essence of an authorized person as one who is given the right to detain by law. It has been established that officials of the bodies and divisions of the National Police, National Guard of Ukraine, Security Service of Ukraine, State Bureau of Investigation, National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, Economic Security Bureau of Ukraine, State Border Service of Ukraine, State Criminal Enforcement Service of Ukraine are authorized to detain a person. customs authorities.

Key words: detention of a person, authorized official, detention of a person without a decision of an investigating judge, criminal proceedings, criminal process, authority.